

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet MYO

Adalet Programı
Adalet Meslek Etiği Dersleri

ÜNİTE VIII

ADALET MESLEK ETİĞİNİN GEREKTİRDİĞİ
ETİK TUTUM

1. Yardımcı Adalet Personelinin Bir Kamu Görevlisi Olarak Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşımı-1

- Çağdaş devlette adalet hizmetleri mutlak kamusal hizmetlerden sayılmaktadır. Bir başka deyişle günümüzün çağdaş devletinde adaletin dağıtılması ve hakkın yerine getirilmesi münhasıran devletin uhdesinde olan bir husustur. Bu nedenle adalet hizmetleri sadece devlet tarafından topluma sunulabilir; bu hizmetlerin topluma devlet dışındaki kişi veya kuruluşlarca sunulması kesinlikle mümkün değildir.
- Adalet hizmetlerinin yegane sunucusu olmak devlete önemli ödevler yükler. Bu ödevler arasında en önemlisi adalet hizmetlerinin topluma nitelik ve nicelik açısından gereken düzeyde sunulmasıdır.
- Ayrıca ülkemizde ve pek çok başka ülkede adalet hizmetlerinin yargı harçları ve vergi yargısı harçları gibi mali yükümlülüklerle konu edilmiş olması, bir başka deyişle bu hizmetlerin ancak harç ödenmesi karşılığında sunulması da devlet açısından bu hizmetleri yüksek kalitede verme yükümlülüğü doğurmaktadır. Zira harç ödeyen vatandaşlar ödedikleri harcın karşılığında kendilerine kaliteli hizmet sunulmasını talep etme hakkına doğal olarak sahip olacaklardır.
- Yukarıda belirtilen bu sebeplerden ötürü devlet, kendisi adına adalet hizmetlerinin topluma sunulması görevini yerine getiren tüm personelinin hem nicelik hem de nitelik açısından yetkin ve bilgi ve moral açıdan da donanımlı olmasını sağlamakla zorunludur.

1. Yardımcı Adalet Personelinin Bir Kamu Görevlisi Olarak Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşımı-2

- Topluma adaletin dağıtılmasına destek veren, bir başka deyişle bir kamu hizmeti sunan yardımcı adalet personeli kamu görevlisi konumundadır. Kamuda istihdama yönelik yeni düzenlemeler ve uygulamalar uyarınca bu personel memur veya sözleşmeli statüsünde istihdam edilmektedir. Her iki statüde de yardımcı adalet personeli kamu görevlilerinin sahip olduğu hak ve yetkiler ile görev ve yükümlülüklerine tabi olmaktadır.
- Yardımcı adalet personeli hukuk sistemimiz içinde çok önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve özellikle de Ceza Muhakemesi Kanunu ile zabıt katibi, başkatip, mahkeme yazı işleri memur ve müdürleri ile icra müdürleri gibi yardımcı adalet personeline önemli görevler verilmiştir. Yasalar ile yardımcı adalet personeline verilmiş olan görevlerin bu personel tarafından etik bir tutum içinde yerine getirilmesi bir zorunluluktur.
- Yardımcı adalet personelinin sergilemesi gereken etik yaklaşım Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirtilen etik davranış ilkelerinin yanı sıra Adalet Bakanlığı tarafından belirlenecek kurumsal etik ilkeleri uyarınca belirlenir.
- Yardımcı adalet personelinin tabi olduğu etik kurallar arasında adalet meslek etiğinin en temel normunu oluşturan ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 10. maddesi ile Avrupa İnsan hakları Sözleşmesi'nin ise 6. maddesinde belirtilen Adil Yargılanma Hakkı'nın tüm bireyler için eşit olarak uygulanması kuralı özel bir öneme sahiptir.

1. Yardımcı Adalet Personelinin Bir Kamu Görevlisi Olarak Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşımı-3

- Yardımcı adalet personeli adalet sisteminin önemli bir parçası olduğunun bilincinde olmalı, adli hizmetlerin toplum ve devlet açısından önemini idrak etmiş olarak görev yapmalı, adli hizmetlerin gerekli kıldığı tüm standartlara uymalı, hukuk devleti ilkesine ve hukukun üstünlüğü esasına bağlı kalmalı, görevini dürüst ve tarafsız biçimde ifa etmeli, görevini yerine getirirken saygınlık ve güveni özenle korumalı, yargı organlarına başvurarak hukuki himaye talep eden tüm vatandaşlara ve yargılamanın taraflarına karşı nazik ve saygılı davranmalı, suç oluşturan veya etik davranış ilkelerine aykırı tutum ve davranışları derhal yetkili makamlara bildirmeli, görevini ifa ederken her türlü çıkar çatışmasından kaçınmalı, görev ve yetkilerini kişisel menfaat sağlamak amacıyla kullanmamalı, hediye alma yasağı kapsamındaki hediyeleri her ne sebep ile olursa olsun almamalı ve bu yasak kapsamında herhangi bir kişisel maddi menfaat sağlamamalı, kamu mallarını etik kurallara uygun olarak kullanmalı, görevinde savurganlıktan kaçınmalı, yetkisi olmadığı halde nezdinde görev yaptığı yargı organlarını bağlayıcı açıklamalar ile gerçek dışı beyanlarda bulunmaktan kaçınmalı, yasal bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeli ve kamu görevinin gerekli kıldığı saydamlık ve katılımcılığı sağlamalı, gerektiğinde hesap verme sorumluluğunu taşımalı, eski personel ile ilişkilerinde etik kurallara uymalı ve mal bildiriminde bulunmalıdır.
- Yardımcı adalet personeli kendisine yasalar ile verilmiş görevleri bu etik çerçeve içinde kalarak ve bu çerçeveye uygun etik bir yaklaşım sergileyerek yerine getirmelidir. Aksi takdirde bu çerçeveye uymayan ve etik bir yaklaşım sergilemeyen yardımcı adalet personeli açısından hukuki, cezai ve idari gibi çeşitli sorumluluklar gündeme gelebilecektir.

2. Hukuk Hizmetleri Sektöründe Çalışan Diğer Yardımcı Personelin Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşım-1

- Adalet hizmetleri hukuk hizmetleri sektörünün en önemli parçasını oluşturmakla birlikte hukuk hizmetleri sektörü sadece adalet hizmetlerinden oluşmamaktadır. Bu duruma paralel olarak hukuk hizmetleri sektöründe çalışan ancak kamu görevlisi olmayan başka yardımcı personel de bulunmaktadır.
- Yardımcı adalet personeli dışında hukuk hizmetleri sektöründe çalışan diğer yardımcı personel, kamu hizmeti veren noterler ve avukatlar yanında çalışan başkatip ve katipler ile takip elemanlarından oluşmaktadır.

2. Hukuk Hizmetleri Sektöründe Çalışan Diğer Yardımcı Personelin Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşım-2

- Hukuk hizmetleri sektöründe çalışan diğer yardımcı personel kamu görevlisi olmasalar dahi etik kurallara uygun davranmak zorundadırlar. Zira hukuk hizmetinin önemi ve saygınlığı hukuk hizmetleri sektöründe çalışan diğer yardımcı personelin de çalışmalarında etik bir tutum sergilemesini gerektirmektedir.
- Bu durum özellikle kamu hizmeti veren noterliklerde çalışan başkatip ve katipler açısından söz konusudur. Noterlik Kanunu'nda da belirtilmiş ve bir kısım önemli yetkiler ile donatılmış olan noter başkatip ve katipleri etik gereklere titizlikle uymak zorundadır.
- Yine bir kamu hizmeti niteliğindeki avukatlık hizmeti veren avukatlar yanında çalışan katip ve takip elemanlarının da çalışmalarında etik bir tutum sergilemesi avukatlık mesleğinin saygınlığının korunması açısından zorunludur.

2. Hukuk Hizmetleri Sektöründe Çalışan Diğer Yardımcı Personelin Sergilemesi Gereken Etik Yaklaşım-3

- Hukuk hizmetleri sektöründe çalışan diğer yardımcı personelin tabi olduğu kurallar bunların işvereni konumundaki avukatlar ile noterlerin tabi oldukları meslek etiği kuralları ile esas itibarı ile özdeştir.
- Bir başka deyişle diğer yardımcı personelin uymak zorunda olduğu etik kurallar ağırlıklı olarak barolar ve noterler birliğinin meslek etiği düzenlemelerinden oluşmaktadır.
- Ayrıca hukuk hizmetleri sektöründe çalışan diğer yardımcı personelin sergilemesi gereken etik yaklaşım açısından sır saklama yükümlülüğünün de özel bir önemi vardır. Bu kural uyarınca yardımcı personel görevi nedeni ile bilgi sahibi olduğu sırları açıklamamak ve gizli tutmak ile yükümlüdür.
- Yine toplumda rüşvet ve yolsuzluğun önlenmesi bakımından diğer yardımcı personelin etik bir tutum sergilemesi son derece önemlidir. Zira rüşvet ve yolsuzluk gibi çok yönlü toplumsal sorunlarda sadece kamuyu hedef alan tek yönlü önlemler ile sonuca ulaşılması mümkün olamamakta, bilakis bu gibi sorunların etkili bir çözüme kavuşturulabilmesi çok yönlü ve yüzeysellikten uzak önlemler ile söz konusu olabilmektedir.

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

